

Suomen Satamaliitto
Finlands Hamnförbund

LAUSUNTO

27.10.2017

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

Asia: Luotsauslain muuttaminen etäluotsauksen ja automatisoidun luotsauksen mahdollistamiseksi/ arviomuistio

Viite: Lausuntopyyntö LVM/1170/03/2017

Liikenne- ja viestintäministeriö on käynnistänyt säädöshankkeen luotsauslain muuttamisesta siten, että laki mahdollistaisi kokeilut etäluotsauksen ja automatisoidun luotsauksen kehittämiseksi Suomessa. Nykyisen lainsäädännön nojalla ainoat vaihtoehdot vesiväylien riskienhallinnassa ovat perinteisen luotsauksen käyttö tai linjaluotsauksen valtuudet. Näiden vaihtoehtojen varaan jääminen sulkisi pois yhden olennaisen kehityspolun riskienhallinnan järjestämiseksi, meriliikenteen kuljetusketjujen sujuvoittamiseksi ja kuljetuskustannusten kilpailukykyisyydestä huolehtimiseksi. Logististen ketjujen sujuvoittamisessa potentiaali löytyy laaja-alaisesta automaation, digitaalisten ratkaisujen sekä robotisaation hyödyntämisestä.

Suomen Satamaliitto ry pitää ansiokkaana, että ministeriö on avannut mahdollisuuden lisätä vaihtoehtoisia ja kustannuskilpailukykyisiä luotsauspalvelun mahdollisuuksia. Siksi Satamaliitto toivottaa tervetulleeksi uusien modernien ja turvallisuustekijät huomioivat luotsaamisen mallit. Nopealla tiedustelulla useampi, hyvinkin erikokoinen satama ja erimittaisen väylän omaava satama on ilmaissut kiinnostuksensa olla mukana kehityksessä (ja käynnistyvissä kokeiluissa), joissa väistämättä tarvitaan myös sataman omia investointeja.

Tänä päivänä yhtiömuotoisten satamien investointien kannattavuuslaskelmat nojaavat liikeloudellisiin lähtökohtiin; investoinnit rahoitetaan asiakaskunnalta tulevilla tulovirralla, ei julkisin varoin. Tämän vuoksi on aivan välttämätöntä, että kumppaniosapuolena toimiva valtio varaa voimavarat tarvittaviin meriväylien vuotuisiin kunnossapito- ja kehittämisinvestointeihin, jotta valtio pystyy vastaamaan tulevaisuudessa omalta osaltaan tarvittavista infrastruktuuri-investoinneista.

Suomen satamat ovat esittäneet jo pidempään toivomuksensa saada luotsauspalvelun markkinoita avatuksi, ja siten lisätä asiakkaiden käytössä olevia palveluvaihtoehtoja. Tässä suhteessa nyt esille tuotu kokeilumahdollisuus tuo toivottuja vaihtoehtoisia malleja järjestää palvelu.

Arviomuistiossa tuodaan esille olennaiset seikat nykytilan kuvaamiseksi. Muistio toteaa, että luotsattavia satamia tai laituripaikkoja on yhteensä 62, joita luotsataan 42 luotsipaikan kautta. Luotsattavilla väylillä aluksia luotsaavat 143 Finnpilotin palveluksessa olevaa luotsia. Lisäksi noin 68 prosenttia Suomen satamissa käyvistä aluksista ei käytä luotsia, koska alusten päälliköillä on luotsinkäyttövelvoitteesta vapauttava linjaluotsikirja. Manner-Suomessa toimii tällä hetkellä 23 päätoimialanaan satamatoimintaa harjoittavaa satamaosakeyhtiötä.

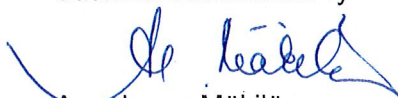
Arviomuistio tuo oikein esille myös sen, että viimeisen vuosikymmenen aikana alusten koot ovat kasvaneet suhteessa väylien ja satamien navigoitavissa olevaan väylätilaan ja satama-altaisiin, sääolosuhteet ovat koventuneet ja kultakin luotsilta vaadittava työmäärä on lisääntynyt. Suomalainen talvimerenkulkuosaamisen merkitys on myös nostettu hyvin esille nykytilakuvauksessa.

Muistio kuvaa erilaisia viivästystilanteita ja korostaa tiedon kulun merkitystä palvelun laadukkaassa tuottamisessa. Tiedonkulun automatisointi on ehdottomasti yksi olennainen osa tulevaisuuden palveluratkaisuja. Satamaliitto yhtyy näkemykseen, että aluksia etäluotsattaessa on todennäköistä, että luotsauspalvelun tilausaikoja pystytään lyhentämään ja siten palveluja kokonaisuudessaan tehostamaan.

Suomen Satamaliitto suhtautuu kannustavasti etäluotsauksen ja automatisoidun luotsauksen mahdollistamiseen. Samalla on mahdollista arvioida myös sitä, mitkä toimijat tulevaisuudessa osallistuisivat väylänavigointiprosessiin. Yhteiseksi päämääräksi on asetettava kokonaisprosessin sujuvoittaminen. Etäluotsaus mahdollistaisi lisäksi uusien autonomisten alusten teknologioiden testauksen. Kaikki tämä edellyttää meriliikenteen väylien, turvalaitteiden, hallintakeinojen ja navigointikyvyn kehittämistä autonomisen alusliikenteen edistämiseksi.

Lainsäädäntöteknisesti on perusteltua tehdä eluotsausta edellyttävät muutokset luotsauslakiin. Luotsauslaista tulisi poistaa kaikki esteet etä- ja eluotsaukselle. Pelkän kokeilun salliva säännöksen lisääminen luotsauslakiin ei vielä puolla (satamien) investointipäätöksiä, jolloin säännöksen kapea-alaisuus jäisi hidastamaan väistämätöntä kehitystä.

Suomen Satamaliitto ry

Annaleena Mäkilä